פא: עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

סיב שפיר. שב כהונן שלא תמאיסנו: **הבו לי כספא.** מזגו לי כוס: **אכמר.** עושי"ר כלע"ז: **שדא ביה ביחו.** השליך בתוכו את ביחו ליתה היוצאה מן הריאה: **נחרו ביה.** נערו בו: **שקא.** (א) הוא החזיק עצמו כמת: **שקא.** הלקיח כמו שקל: **שמעו דקאמרי פליטו קטל גברא.** השמיעו (ב) לאנשי ביתו קול יוצא מבחוץ (ג) ואומרים פליטו קטל גברא: **ערק.** פליטו כסבור שבאים עליו ונוגשי המלך להורגו: **טעא.** נתבא בבית הכסא חוץ לעיר: **חזייה.** שטן לפליטו דמלטער: **מאי טעמא אמרת הכי.** למה הוכרגלת לקללני: **אלא היכי נימא.** לדמותך מעלי שלא תתטיאני: **דפרים מינאי.** מחמת זקנה ומה ירא מילר הרע: **קשטה נשטה.** בתכשיטיה (ד) קישוטי בשמים ואפרסמון: **חלפא ותני קמיה.** עברה לפניו ושנתה פעם שניה: **אגא חרוסא.** שם זוגה ילכת בעיר: **דהדרי מיומא.** שמזתי היום הלוט: **דריש לוליתא.** ענף קטן שבגובה הדקל: **שוור.** קפץ: **קא יתיב בגוויה.** להמית את עצמו: **אישה הפרם.** (ד) לריכין סליחה: **כמה הכסות מדכר.** מאחר שאישה הפרם (ה) מה שעברה ומה זו סליחה: (ה) **וכיון שותה כיון.** (ו) מיד ואף על פי שבתיתר כיון שהיא לאיסור נתכוונה לריכה סליחה: **כל הדווים.** שים לחם לב לדווים ידוו על זה שאינו מתכוין ויש כאן נשיאות עון: **מתייחד עם אחותו.** לפרקיס אבל אינו דר תמיד ביחוד אלא בבית: **ודר עם אמו או עם בתו.** אלא תקיף יליה עלייהו דלהכנו ביה אנשי כנסת הגדולה דלא מגרי בקרובתא מכי כחלינהו ונקרינהו לעניה כו' (סנהדרין דף סד.): (ה) **אנאי היא גרסינן: אמר ר' עקיבא.** לאנשי ביתו הזהרו בי להיות עמי ועם כלתי שלא אתייחד עמה: **מכלליה מכולה דברא.** כשהיה הולך בשדה בגילרסא לייחוד היה מונע הכהמות מכל השדה. ד"א שאינו מניח להיות רועה והכהמות בשדה אחד: **שמי ימחוה.** נשי שני אחין שמוחות זו את זו כשתי לרות שדוחגות שמא תפול ליגוס לפני בעלה ותיעשה לה לרה (ו) אשה ולרתה ואשה וחמותה וכת חמותה וכת בעלה כולן שונאות זו את זו וטעמא מפרש ביבמות בפרק האשה שהלכה (דף קיח.): **שיודעת טעם כיאה.** כלומר מה היא כיאה שתדע לספר דברים בשוק: **ואינה מוסרת עצמה לכיאה.** מתוך קוטנה עדיין לא לבשה ילר הילכך אין כאן משום דעת קלה שלא תהא נוחה להתפתות: **תינוקת בת תשע שנים ויום אחד.** והכיאה שערות דכי איכא שדיס נכונו ושערך צמח הוא דמגרו בה וסבר לה כמאן דאמר (נגמה דף מו.) בת תשע שנים ויום אחד שהגיעה שערות סימן הן מכאן ואילך אבל קודם לכן אומת. ותינוק בן י"ב שנה ויום אחד קרי ליה הגדל ולא ייחן עם אמו עוד בקיבוס בשר: **זה וזה.** בין לגישנא קמא בין לגישנא בתרא (ז) דתינוקת בעינן שדיס נכונו בסימני נערות בסימנין [שבדליס] דהיינו בוחל כדאמרן במסכת נדה (דף מז.) בוחל אלו ימי הנערוים ושערך צמח אלא לגישנא קמא אי אמיא שערות מתשע שנים ולמעלה הוי סימן גמור ולגישנא בתרא הוי שומא עד בת שתים עשרה שנים ויום אחד: **כופה לעמוד לפניו.** בידוע שיש בה טעם כיאה: **לא סבר לה מר דמקדשא.** אין מדומי יודע שהיא מקודשת ויש לו להתרחק מאשת איש: הכל

אביי מבלי לאהו מבולה דברא. נראה דהני אמוראי חומרא בעלמא קא עבדי (ז) ואנן קיימא לן כרבנן דרבי יהודה (לקמן דף פב.) דאמרו לו לא נחשדו ישראל לא על משכב זכור ולא על הבהמה: הכל

תיב שפיר אמר (ח) **ליה הבו לי כסא יהבו ליה כסא אכמר שדא ביה ביחו נחרו ביה שקא ומית שמעו דהוו קאמרי פליטו קטל גברא פליטו קטל גברא ערק וטשא נפשיה בבית הכסא אזיל בתריה נפל קמיה** (ט) **כי דחזייה דהוה מצטער גלי ליה נפשיה אמר ליה מאי טעמא אמרת הכי ואלא היכי אימא אמר ליה לימא מר רחמנא** (י) **נגער ביה בשטן רבי חייא בר אשי הוה רגיל כל עידן דהוה נפל לאפיה הוה אמר הרחמן** (יא) **יצילנו מיצר הרע יומא חד שמעתינהו דביתהו אמרה מכדי הא כמה שני דפריש ליה מינאי מאי טעמא קאמר הכי יומא חדא הוה קא גרים בגינתיה קשטה נפשה חלפה ותנייה קמיה אמר לה מאן את אמרה אנא חרותא דהדרי מיומא תבעה אמרה ליה אייתי** (יב) **ניהליה להך רומנא דריש צוציתא שוור אזל אתייה ניהלה כי אתא לביתיה הוה קא שגרא דביתהו תנורא סליק וקא יתיב בגויה אמרה ליה מאי האי אמר לה הכי והכי הוה מעשה אמרה ליה אנא הואי לא אשגח בה עד דיהבה ליה סימני אמר לה אנא מיהא לאיסורא איכווני כל ימיו של אותו צדיק היה מתענה עד שמת באותה מיתה** (יג) **דתניא** (יד) **אישה הפרם וה' יסלח לה במה הכתוב מדבר באשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה והפר לה והיא לא ידעה שהפר לה בעלה והיתה שותה יין ומטמאה למתים רבי עקיבא** (טו) **כי הוה מטי להאי פסוקא הוה בכי אמר ומה מי שנתכוין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה אמרה תורה צריכה כפרה וסליחה מי שנתכוין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר על אחת כמה וכמה כיוצא בדבר אתה אומר** (טז) **ולא ידע ואשם ונשא עונו כשהיה רבי עקיבא מגיע לפסוק זה היה בוכה ומה מי שנתכוין לאכול שומן ועלה בידו חלב אמרה תורה ולא ידע ואשם ונשא עונו מי שנתכוין לאכול חלב ועלה בידו חלב על אחת כמה וכמה איסי בן יהודה אומר ולא ידע ואשם ונשא עונו על דבר זה ידוו כל הדווים: מתייחד אדם עם אמו: אמר רב יהודה אמר רב** (יז) **אסי מתייחד אדם עם אחותו ודר עם אמו ועם בתו כי** (יח) **אמרה קמיה דשמואל אמר אסור להתייחד עם כל עריות שבתורה ואפילו עם בהמה תנן מתייחד אדם עם אמו ועם בתו וישן עמהם בקירוב בשר** (יט) **ותיובתא דשמואל אמר לך שמואל וליטעמיך הא דתניא אחותו וחמותו ושאר כל עריות שבתורה אין מתייחד עמהם אלא בעדים בעדים אין שלא בעדים לא אלא תנאי היא דתניא אמר רבי מאיר הזהרו בי מפני בתי אמר רבי טרפון הזהרו בי מפני כלתי ליגלג עליו אותו תלמיד אמר רבי אבהו משום רבי חנינא בן גמליאל לא היו ימים מועטים עד שנכשל אותו תלמיד בחמותו** (כ) **אפילו עם בהמה** (א) **אביי** (ב) **מכלליה מכולה דברא רב ששת מעבר ליה** (ג) **מצרא רב חנן מנהרדעא איקלע לרב כהנא לפום נהרא חזייה דיתיב וקא גרס וקיימא בהמה קמיה אמר ליה לא סבר לה מר אפילו עם בהמה אמר ליה** (ד) **לאו אדעתאי אמר רבא** (ה) **מתייחד אדם עם שתי יבמות ועם שתי צרות עם אשה** (ו) **וחמותה** (א) **עם אשה ובת** (ח) **בעלה עם אשה ותינוקת שיודעת טעם ביאה ואין מוסרת עצמה לביאה: הגדילו זה ישן בבסותו וכו': וכמה אמר רב** (ט) **אדא בר רב עוזא אמר רב אסי** (י) **תינוקת** (כ) **בת תשע שנים ויום אחד תינוק בן שתים עשרה שנה ויום אחד איכא דאמרי תינוקת בת שתים עשרה שנה ויום אחד תינוק בן שלש עשרה ויום אחד** (יא) **וזה וזה כדי שיהיו** (יב) **שדים נכונו ושערך צמח אמר רפרם בר פפא א"ר חסדא לא שנו אלא שאינה בושה לעמוד לפניו ערום** (יג) **אבל בושה לעמוד לפניו ערום אסור מאי טעמא יצר אלבשה רב** (יד) **אחא בר אבא איקלע לבי רב חסדא חתניה שקליה לבת ברתיה** (טו) **אותבוה בכנפיה אמר ליה לא סבר לה מר דמקדשא אמר ליה עברת לך אדרב** (טז) **דאמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבי אלעזר אסור לאדם שיקדש את בתו כשהיא קטנה עד שתגדיל ותאמר בפלוני אני רוצה מר נמי עבר ליה אדשמואל** (יז) **דאמר שמואל אין משתמשים באשה אמר ליה אנא** (יח) **כאידך דשמואל סבירא לי דאמר שמואל** הכל

*יעו' ברי"ן ובראב"ש מש"כ על דברי הרי"ף ז"ל בזה (ד"ז). **יעו' מאירי.

עין משפט נר מצוה

קב א מיי' פכ"ג מהל' איסורי ביאה הל' ג טוש"ע אה"ע סי' כד:
קכא ב מיי' שם הל' ט טוש"ע אה"ע סימן כג סעיף י:
קכב ג ד מיי' פכ"ח מהל' איסורי ביאה הלכה ז טוש"ע אה"ע סימן כא סעיף ז:
קכג ה ו מיי' שם פרי' ה הלכה"ה:

תורה אור השלם

1. וְאִם הָפֵר יָפֵר אֹתָם אִישָׁה בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל מוֹצָא שְׂפָתֶיהָ לִנְדָרֶיהָ וּלְאִסַּר נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם אִישָׁהּ הֵפֵרָם וְיְיָ יִסְלַח לָהּ: במדבר ל יג
2. וְאִם נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וְעָשְׂתָה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת יְיָ אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְלֹא יָדָע וְאָשֵׁם וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ: ויקרא ה יז
3. רִבְבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה נְתַתִּיךְ וְתַרְבִּי וְתִגְדְּלִי וַתָּבֹאִי בְּעֲדִי עֲדָיִים שָׁדַיִם נָכֹנוּ וּשְׂעָרֵךְ צִמֵּחַ וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה: יחזקאל טז ז

לעזי רש"י

טרשי"ר. להשתעל.

מוסף רש"י

שגרא דביתהו תנורא. הסיקה את התנור (לעיל מ:). במה הכתוב מדבר. אם כאשה שנדרה והפר לה בעלה, קליסה זו למה, אלא ע"כ כאשה שהפר לה בעלה והיא לא ידעה הכמוב מדבר, היא כבר כמיב ואם ביום שמוע אישה ימאל אותה, דהייט שהפר לה ביום שמוע (מזיר כב:). לאו אדעתאי. לא עתתי לבי (ברכות כו:). שונג דייסי (מנחות לה:). אין משתמשים באשה. שלא ילמדנה לעיות רעילה כין האנשים (לעיל ע:).

תוס' ר"י הזקן

שתי יבמות. נשי שתי אחים וכולן שותאות זו את זו כדמפרש טעמא ביבמות פרק האשה שהלכה (קיז. א). טעם ביאה. שמכרת ענין ביאה ואינה מוסרת עצמה לביאה מחוך קוטנה, הילכך אין כאן משום דעת קלה. חה וחה. בין לישנא קמא (ובין) לישנא בתרא, דס"ל ללישנא קמא דמתשע שנים ויום אחד בקטנה וי"ב ויום אחד בקטן הוו שתי שערות סימן. בושה. שיש בה צד טעם כיאה הילכך לא ישן עמה בקרוב בשר אף על פי שהיא קטנה עדיין. בהלכות הרי"ף הכי איתא לא שנו אלא דמקדשא אבל לא מקדשא לית לן בה*. ונראה דה"ם ל"ש דקטנה שכושה לעמוד ערומה אסור לישן עמה בקרוב בשר דוקא כשהיא מקודשת שיש בה צד טעם כיאה. ונראה שפירש הרי"ף טעם כיאה**. אותבה בכנפיה. שישן עמה בקרוב בשר שהניחה תחת כנפי מטתו.

מסורת הש"ס

א) כדפר"ר ופי"ר כר"ת ל"ל ומל"ל אמר לחו. (וכמ"ש ומל"ל), ב) [ל"ל כד תמיה דהוה מלטער מי"], ג) [ל"ל אנשי ביתה מלטער מי"], ד) [כמ"ש דפר"ר ופי"ר: ילולגו], ה) [עי' מיהלי'], ו) [מיר כב.], ז) מיר כב. ע"ש], ח) [כמ"ש לעיל], ט) [כמ"ש: אמריתה קמיה דשמואל אמר לי אמור יפר. וכ"ה בר"ר ופי"ש], י) [כמ"ש: מיומא], וכל"ל. (רש"ל)], כ) [כמ"ש ודפר"ר יש רווח להספק, והיא עניו אחר ויקלי דשמואל דלעיל], ל) [ל"ל מכלי לחו פי' מגרס לחו. עיין עכ"ל כל כ"], מ) ס"ל הכת], נ) [כרמות מ. ומ"ש], ס) [כר"ר ופי"ש בגליון וכנ"מ] וכרא"ש הגיהה ויומתה. (וכ"ה ביומות ק"ז בע"ת, ע"ש בגמ' ורש"י)], ע) [כמ"ש ובר"ר: אחת. וכל"ל (סה"ד), וכרא"ש: כב אחת אמר רב מיומה, עוד שיטיוים], פ) ברמות כד., ל) נ"ל מגן בר רגא, ק) [כמ"ש: לותנה. כדפר"ר: לותנה], ר) לעיל מא., ש) לעיל ע., ת) [כרש"י שבעי"ר עטף: ומיתן], א) [כרש"י שבעי"ר ובקישוטי נשים בשמים וכו'], ב) [כרש"י שבעי"ר: מה שאלה בעיתר אלה ומה היא זו הסליחה. וכעי"ז כרש"ל ע"ש. וכרא"ש], ד) [כדפר"ר וכרש"ל: מזיד. וכ"ה בע"ר מזיד. אלא שהוקף ותוקן כלפיטן], ה) [יש לחיסף: אלא תנאי (רש"ל)], ו) [כרש"י שבר"ר: בתיקון],

הגהות הב"ח

(א) נמ' עם אשה וחמותה עם אשה ובת חמותה עם אשה ובת בעלה: (ב) שם תינוקת בת תשע. נ"ב עיין מאמריי הטיג על גיגרא זו ומתה דה"ג תינוקת בת ג' שנים ויום אחד ותינוק בן ט' שנים ויום אחד ותינוק בן י"ב שנה ויום אחד אבל בהלפסי גורס בגרסתיו וכן גרס הר"ן בפרק"י: (ג) רש"י ד"ה שמעו וכו' מנחון צוצקים ומומרים: (ד) ר"ה לוסה הפרם אע"פ שאישה הפרם נריכין סליחה: (ה) ד"ה והיתה שותה וכו' שבתתר היתה שותה כיון: (ו) ר"ה מתי וכו' לה לרה וכן אשה ונמתה: (ז) תוס' ד"ה אמר וכו' דאגן:

הגהות הגר"א

[א] נמ' עם אשה וחמותה עם אשה ובת חמותה עם אשה ובת בעלה בצ"ל:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com